

Socialdepartementet

103 33 Stockholm

Förbättrade möjligheter för barn att utkräva sina rättigheter enligt barnkonventionen (SOU 2023:40)

(S2023/02794)

Försäkringskassan begränsar i huvudsak yttrandet till de delar som berör vår verksamhet.

Sammanfattning

Försäkringskassan tillstyrker förslaget att vi får ett fördjupat uppdrag att vidta åtgärder för att göra myndighetens verksamhet känd samt tillgänglig och anpassad för barn. Vi delar dock inte utredningens bedömning att de kostnader som kan uppstå med anledning av förslaget kan hanteras inom vår befintliga budgetram.

7.3 Sverige bör ratificera det fakultativa och tredje tilläggsprotokollet till barnkonventionen om ett klagomålsförfarande

Försäkringskassan har ingen synpunkt på förslaget men vill ändå framföra följande. Försäkringskassan anser att oavsett en anslutning till det tredje tilläggsprotokollet eller inte är det av största vikt att mänskliga rättigheter och här särskilt barnets rättigheter är utkrävbara på nationell, regional och kommunal nivå. I betänkandet lämnar utredningen ett antal förslag om åtgärder som syftar till att säkerställa barns möjligheter att klaga och utkräva sina rättigheter enligt barnkonventionen. Ett sådant arbete bör prioriteras.

Försäkringskassan anser att om Sverige väljer att ratificera det tredje tilläggsprotokollet är det upp till lagstiftaren att peka ut vilka situationer som ska tillmätas betydelse, såsom i 5 kap. 4 § utlänningslagen (2005:716).

11.4.4 Arbetet med att göra offentliga verksamheter kända, tillgängliga och anpassade för barn behöver förstärkas

Försäkringskassan tillstyrker att vi får ett fördjupat uppdrag att utveckla vårt arbete med tillgänglighet, anpassning och information till barn. Under förutsättning att vi tillförs extra medel för de kostnader som uppkommer med anledning av uppdraget. Se vidare 14.3.2.

12.8.1 Staten ska bidra till etableringen av barnrättsbyråer inom civilsamhällesorganisationer som erbjuder verksamhet med oberoende barnombud

Oberoende barnombud gäller stöd till de allra mest utsatta barnen i samhället. Försäkringskassan noterar att utredningen inte har övervägt behov av en tystnadsplikt för ombuden, om ombuden ska kunna välja vem de vill hjälpa, om det ska finnas en lämplighetsprövning eller ett godkännande av ombuden och om det finns behov av tillsyn av barnrättsbyråerna.

14.3.2 Åtgärder i svensk lagstiftning med mera

Kostnader för förslagen av generell karaktär

Försäkringskassan berörs särskilt av utredningens förslag att vissa myndigheter ska få ett fördjupat uppdrag att göra sin verksamhet känd, tillgänglig och anpassad för barn.

Utredningens bedömning är att de kostnader som kan uppstå med anledning av förslaget kan hanteras inom respektive myndighets befintliga budgetram. Försäkringskassan anser att det inte går att ta ställning till de ekonomiska konsekvenserna då omfattningen av uppdraget kommer att bli känd först i och med myndighetens regleringsbrev. Därmed går det inte heller att ta ställning till kostnadernas omfattning. Detta oaktat att vi får ett riktat stöd från Barnombudsmannen. Med hänsyn till Försäkringskassans ekonomiska situation finns inte något utrymme att klara av uppgifter som följer med det fördjupade uppdraget om vi inte får särskilda medel för det. Det gäller även om uppgifterna är av begränsad omfattning.

1.3 Förslag till lag om ändring i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade

Försäkringskassan ställer sig bakom förslaget om ändring i 8 § lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade. Det är angeläget att just barns rätt till information på ett sätt som anpassas till barns förutsättningar, förtydligas i en lagstiftning som reglerar beslut som riktas till barn med funktionsnedsättning.

Även om det inte införs någon motsvarande bestämmelse i 51 kap. SFB får förslaget anses ge uttryck för vad som följer av barnkonventionen.

Beslut i detta ärende har fattats av rättschef Marie Axelsson i närvaro av rättslig expert Catharina Brodd, den senare som föredragande.

Marie Axelsson

Catharina Brodd